

Het belang van Juridisch ondernemen of “ Death of a Law Firm”?

Kom meepraten over de toekomst van
het advocatenkantoor als onderneming!

Grotius zaal A 0.51

13.15-15.00 uur

Het belang van Juridisch ondernemen

- “Death of a Law Firm”?
 - Provocatie of is er meer aan de hand?
1. Ondernemersvaardigheden in de universiteit: het succesvol maken van de academische achtergrond van de afgestudeerde (transferable skills).
 2. Het belang van ondernemerschap voor advocatenkantoren.

Universiteit
Leiden

Center for Entrepreneurship and Innovation

The entrepreneurship and innovation center is focused on stimulating entrepreneurship and innovation in the legal sector. It bridges the gap between study and practice.

The industry of legal services is facing big challenges due to the rise of technological developments and especially the “Legal tech”. Legal tech refers to the use of technology and software to provide legal services like cloud computing and the use of big data. It traditionally referred to the application of technology and software to help law firms with practice.

> Law

> Institute of Tax Law and Economics

About us >

For whom >

Pillars >

Approach >

Staff >

René Orij

“Kwartiermaker” en

Opleidingsdirecteur RGL

Universiteit
Leiden

Inbedding in de FdR

- Onderdeel afdeling BDW.
- Teams van ondernemende studenten (extracurriculair).
- Volgend jaar stages juridisch ondernemen als keuzevak.
- Zoektocht naar mogelijkheden in onderwijs en onderzoek.
- Ophangen aan “Legal Tech”; want snijvlak en innovatief.

Het belang van juridisch ondernemen

iPad 13:50 31%
mr-online.nl

Mr.

HOME OVER MR. ADVERTEREN NIEUWSBRIEF CONTACT

Mr. magazine jaargang 11

▶ Bekijk inhoudsopgave
▶ Bekijk online

WEBBSITE VOOR JURISTEN

NIEUWS
MRS. VAN DE WEEK
OPINIE
SNELRECHT
WEBLOGS
JONGE BALIE

ACTUEEL

ARCHIEF
EERDER VERSCHENEN
DEALS
FOTO'S
IN-HOUSE

SERVICE
OVERSTAP MELDEN
VACATURES
ABONNEREN
ZOEK EEN MR.
NIEUWSBRIEF

PARTNER INFO
PROFILES
BUSINESS UPDATE
SUPPORT SERVICES
SKILLS

Tekst & Commentaar

Steeds meer advocatenkantoren in geldproblemen

dinsdag 25 november 2014 door redactie Mr.

Steeds meer advocatenkantoren zitten in financiële moeilijkheden. Het gaat daarbij om kantoren van diverse omvang, vooral in het westen en midden van het land. Zelfs een aantal top 50-kantoren verkeert in zwaar weer. En een toenemend aantal kantoren zou zelfs al onder toezicht van hun huisbank staan. Deze problemen hebben inmiddels ook de aandacht van de lokale deken. De Haagse deken Bas Martens, voorzitter van het dekenberaad, zegt wat dit betreft 'rechttop te zitten'.

Dat er zware tijden op komst zijn voor de advocatuur wordt al geruime tijd voorspeld. De tarieven staan onder druk, de concurrentie wordt steeds steviger, er komen meer nieuwe spelers op de markt, op de gefinancierde rechtsbijstand wordt bezuinigd, de opleidingskosten worden hoger en ga zo maar door. En dan is er ook nog de financiële crisis. De juridische markt groeit nauwelijks meer en veel kantoren hebben overcapaciteit. Tot nu toe wisten de meeste kantoren zich redelijk staande te houden middels allerlei bezuinigingen op met name ondersteunende diensten, maar met name onder de kleinere kantoren zijn eerste slachtoffers gevallen.

Volgens organisatiedeskundige Bert Hokken (Hokken Management & Advies) is er nu sprake van uitbreiding van dit virus naar de (middel)grote kantoren. Maar liefst één op de vijf kantoren heeft het momenteel zeer moeilijk. Zo zou er sprake zijn van een ware

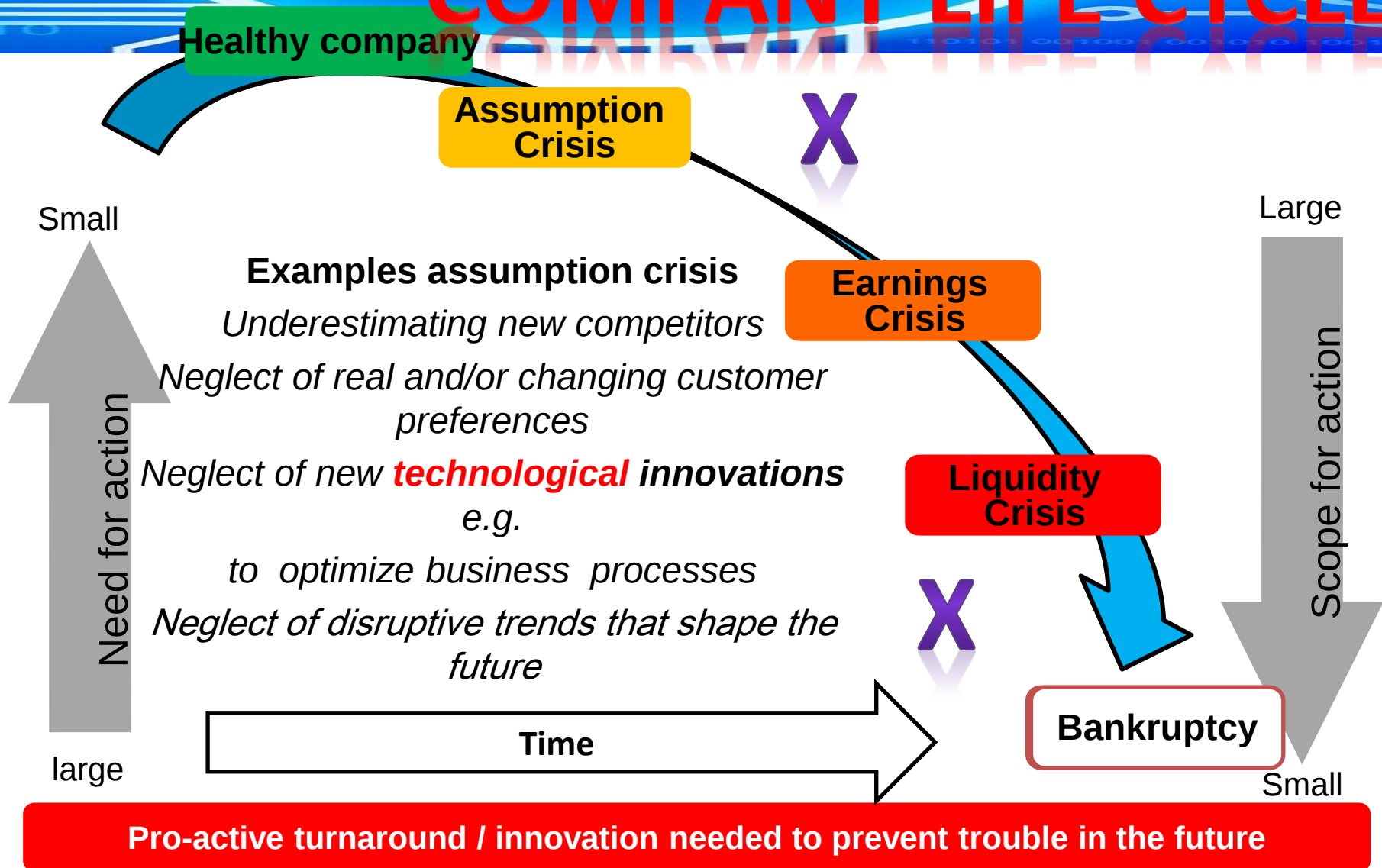
Zoeken...

VOLG ONS OP
twitter

MEEST GELEZEN NIEUWS

- ▶ Nick Huls: schuldenwetgeving moet totaal anders
- ▶ Nieuw: jonge jurist per opdracht
- ▶ Rechtsbijstand: ministerie omarmt Wolfsen
- ▶ Oefenrechtbank Leiden geopend
- ▶ Hedwigepolder: kassa voor Pels Rijcken

COMPANY LIFE CYCLE

Source: Restructuring in Europe 2005 – Roland Berger Germany [amended by Adriaanse / Orij]

Innovatie in de Rechtspraak

Brede mogelijkheden, voorbeelden van innovatie:

- Aanpassen (partner-)structuur (want houtgreep?) is al innovatief.
- Financiering door externen mogelijk maken waardoor investeringen mogelijk worden.
- Big data gebruiken om klantwensen te ontdekken.
- Internet verbindt alles; Blockchain.
- Watson, die juridische adviezen gaat geven.

Steeds meer managing partners geloven: Watson gaat jonge advocaten vervangen

Over vijf tot tien jaar kan Watson-achtige, zelflerende kunstmatige intelligentiesoftware het door eerstejaars advocaten en paralegals te verrichten bulkwerk geheel overnemen. Dat geloven althans steeds meer managing partners en bestuursvoorzitters, volgens een nieuw onderzoek door consultant Altman Weil, waarover *ABA Journal* bericht.

Van de ondervraagden – managing partners en bestuursvoorzitters van 320 Amerikaanse kantoren met tenminste 50 advocaten – denkt 35% dat computers het werk van eerstejaars advocaten over vijf tot tien jaar zelfstandig kunnen verrichten. Daarnaast denkt 47% dat paralegals op korte termijn geheel kunnen worden vervangen door kunstmatige intelligentiesoftware. Al zijn dit op zichzelf staand nog geen schokkende percentages, ze liggen wel een stuk hoger dan in 2011. Toen geloofde nog slechts 23% van de 'law firm leaders' dat een computer als Watson jonge advocaten overbodig zou kunnen maken, en zag 35% van hen paralegals snel plaatsmaken voor software.

Tegenover deze opvattingen staat anno 2015 nog slechts 20% van de respondenten die geloven dat computers nooit in staat zullen zijn menselijk werk geheel over te nemen. Dat lijkt langzamerhand een uitstervende opvatting te zijn: in 2011 was echter nog 46% van de ondervraagden deze mening toegedaan. Volgens de 20% van de ondervraagden zullen kantoren echter altijd eerstejaars advocaten nodig hebben, al is het maar om de grootste talenten een goede instap te kunnen bieden. 'Zij zijn immers de toekomstige partners van onze kantoren', aldus bestuursvoorzitter Bill Voge van Latham & Watkins.

De verschuiving in opinie over de vervanging van jonge juristen door software sluit aan op de verdere ontwikkeling die Watson en soortgelijke cognitieve computerprogramma's doormaken. Afgelopen zomer werd bekend dat een dochterbedrijf van Amerikaans megakantoor Dentons – NextLaw Labs –

Meer...

- 'Meet ROSS, your brand new super intelligent attorney'
- Allen & Overy Londen verkent mogelijkheden van Artificial Intelligence
- Onderzoekers Oxford en Washington Post: advocaten zijn robotproof
- Will newbie associates be replaced by Watson? 35% of law firm leaders can envision it

Tweets

UwJurist.nl Monique
@UwJuristnl

Onvoorstelbaar: in 2012 herbeëdigde #advocaat opnieuw van tableau geschrapt | Advocatie fb.me/7VipxVJye

3u

Claudia
@advocatootje

@moshebeukers @Advocatie
Vind 6 minuten nog wel redelijk, maar vind 10 echt lastiger

OverFusies

- Deals overzicht
- Deals opvoeren
- Deals zoeken
- League Tables

De stand

- Stand overzicht
- Top50
- Top30

Magazine

Via de onderstaande link kunt u zich aanmelden voor Advocatie Magazine.

[Aanmelden](#)

Nieuwsbrief

Via de onderstaande link kunt u zich aanmelden voor de nieuwsbrief

[Aanmelden](#)

Input voor Onderzoek

- Startups richten zich op zoekmachines voor jurisprudentie.
- Zoekmachines, input voor betere juridische beslissingen, ook in landen zonder traditie met gebruik jurisprudentie.
- Internet, recht en ondernemerschap.
- Braakliggend terrein: onderzoek naar het managen van “Law Firms”, in combinatie met ‘tech’.

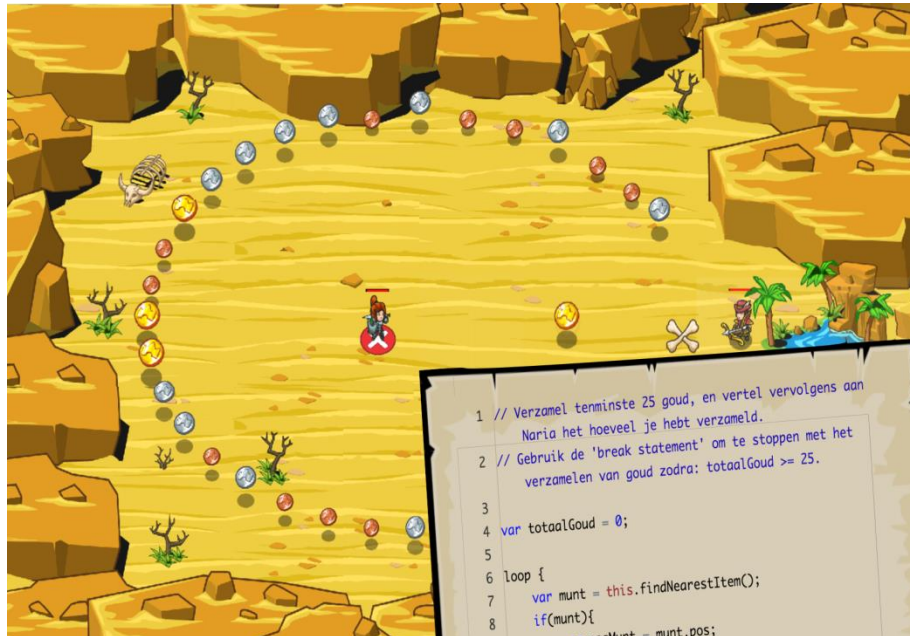
Samenwerkings- projecten (i.o.)

- HUBspot; Leiden University Center for Innovation and Entrepreneurship. Lugus, studenten.
- Serious legal innovation game met Amerikaanse Universiteit.
- Legal Tech: **Legal Tech denktank** met Dutch Legal Tech Award, Wolters Kluwer Legal en innovatiedirecteur van KvdL.
- Zoekmachines: enkele grote uitgevers.
- Legal Tech Student Award: o.a. met KPMG en Dutch Legal Tech.
- Innovation Lab met advocatenkantoor en UniPartners.
- Verschillende andere Amerikaanse universiteiten op het gebied van Legal Tech; preliminair

Universiteit
Leiden

Voorbeeld juridische student- ondernemer

De toekomst

- Kan men met innovaties de advocatuur toekomstbestendig maken?
- Kunnen we onze studenten sterker de arbeidsmarkt opsturen?
- Is “Legal Tech” het gevaar of juist de oplossing? Watson?
- Of spelen er andere thema’s?
- Voor een vervolg: Jaap Bosman, auteur van “Death of a Law Firm”.

